



Mi a teendő veszélyes
anyagokkal kapcsolatos súlyos
baleset esetén?



TOKODALTÁRÓ LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNYA



Készítette:

A Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Esztergomi Katasztrófavédelmi
Kirendeltsége Tokodaltárói Polgármesteri Hivatal együttműködésével

2021.

A VESZÉLYEK

A gazdaságban jelen lévő veszélyes anyagok tárolása, feldolgozása, felhasználása magában hordja a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek kialakulásának kockázatát. Szerencsére ilyen súlyos balesetek ritkán fordulnak elő.

MEGELŐZÉS + TÁJÉKOZTATÁS = BIZTONSÁG

Az Európai Unió normáit (Seveso III. Irányelv) rögzítő veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel kapcsolatos jogszabályok a súlyos ipari balesetek megelőzését és a balesetek káros következményeinek csökkentését célzó intézkedéseket vezettek be hazánkban. A jogszabályi felhatalmazásnak megfelelően a katasztrófavédelem feladata a súlyos balesetek elleni védekezéshez kapcsolódó állami feladatok irányítása és azok ellátásának biztosítása. A jogszabályok alapján a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek vezetőinek kötelessége az üzemben jelen levő veszélyes anyagokkal kapcsolatos kockázatok felmérése, a reálisan feltételezhető súlyos balesetek bekövetkeztekor jelentkező hatások meghatározása, a lakosság és a környezet védelmének érdekében a szükséges üzemi megelőző intézkedések megtétele.

Ezen információkat a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek biztonsági jelentése/biztonsági elemzése tartalmazza, amelyek nyilvános változatai a Tokodaltárói Polgármesteri Hivatalban mindenki számára hozzáférhetők.

Alapvető követelmény, hogy az üzemeltető köteles minden tőle elvárhatót megtenni a súlyos balesetek megelőzésére és a kialakult balesetek üzemben belüli hatásainak mérséklésére.

Egy esetlegesen bekövetkező veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset kezelésére a Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Esztergomi Katasztrófavédelmi Kirendeltsége - mint a katasztrófavédelem helyi szerve - Tokodaltáró Polgármesteri Hivatal együttműködésével **külső védelmi tervet készít**, amely meghatározza a lakosság, az anyagi javak és a környezet védelmével kapcsolatos feladatokat, a végrehajtásukkal összefüggő feltételeket, erőket és eszközöket.

Kérjük, szánjon rá pár percet, és olvassa végig a lakossági tájékoztató kiadványt, ismerje meg a környezetében rejlő veszélyforrásokat, a követendő helyes magatartási formákat, a veszély esetén értesítendőket. Közös érdekünk, hogy Ön is megismerje a környezetében jelen lévő veszélyforrásokat, ezáltal hatékonyabban tudjon együttműködni a mentőerőkkel saját és környezete biztonsága érdekében.

Első lépésben ismerje meg a Dorogon található – a törvény hatálya alá tartozó – felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemet.

Ezt követően összefoglalva bemutatásra kerülnek a riasztás, védekezés, lakosságvédelem módszerei, eszközei, a kárelhárításban részt vevők és a veszélyhelyzet esetén az Önre vonatkozó betartandó magatartási formák.

VESZÉLYES ANYAGOKKAL FOGLALKOZÓ ÜZEM BEMUTATÁSA

Sarpi Dorog Kft.

Az üzem székhelye: 2510 Dorog Bécsi út 131.

Az üzem besorolása: felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem (rendelkezik a hatóság által elfogadott biztonsági jelentéssel, belső védelmi tervvel, valamint a veszélyes tevékenység végzésére vonatkozó engedéllyel)

Tájékoztatásért felelős személy: Lágler Katalin 33/512-700

Az üzem fő tevékenysége A vállalat a telephelyén hatósági engedélyek alapján országos hatáskörű környezetvédelmi szolgáltató tevékenységet végez, mely kiterjed a veszélyes és nem veszélyes hulladékok átvételére, előkezelésére, égetéssel történő ártalmatlanítására, hasznosítására, valamint a keletkező égetési maradékanyagok gyűjtésére és kezelésére. A telephelyen szilárd, folyékony, pasztaszerű, ömlesztett és hordós hulladékok komplex ártalmatlanítása folyik a megrendelő igényeinek és az adott hulladék jellegének megfelelően kialakított optimális eljárással. Az Égetőmű évente 50.000 tonna veszélyes és nem veszélyes hulladék átvételére és égetéssel történő ártalmatlanítására/hasznosítására rendelkezik engedéllyel.

A súlyos baleset szempontjából érintett veszélyes anyagok, azok tulajdonságai, mennyisége:

Aceton: Jellegzetes szagú, fokozottan tűzveszélyes folyadék és gőz, súlyos szemirritációt okoz. Álmosságot vagy szédülést okozhat. Gőzei nehezebbek a levegőnél és szétterjedhetnek a talaj mentén.

Metanol: Fokozottan tűzveszélyes folyadék és gőz, bőrrel érintkezve, belélegezve, lenyelve mérgező.

n-Hexán: Fokozottan tűzveszélyes folyadék és gőz, Lenyelve és a légutakba kerülve halálos lehet. Bőrirritáló hatású. Álmosságot vagy szédülést okozhat. Feltehetően károsítja a termékenységet vagy a születendő gyermeket.

Toluol: Fokozottan tűzveszélyes folyadék és gőz, Lenyelve és a légutakba kerülve halálos lehet. Bőrirritáló hatású. Álmosságot vagy szédülést okozhat. Feltehetően károsítja a termékenységet vagy a születendő gyermeket.

Halogéntartalmú oldószerkeverékek: Az oldószer összetevők miatt ezek az anyagok fokozottan tűzveszélyesek, és az égésük során egészségre káros szén-monoxid és klórvegyületek keletkezhetnek.

Azid-, cianid-, savkloridtartalmú hulladékok: Ezek az anyagok bár önmagukban nem éghetők, kiömlés esetén más anyagokkal reakcióba lépve, vagy tűz következtében belőlük egészségre ártalmas nitrogén- és klórvegyületek keletkezhetnek.

Hulladék olajok, olajos szennyvizek: Mérsékelten tűzveszélyesek, tűz esetén belőlük egészségre ártalmas szén-monoxid és kénvegyületek keletkezhetnek.

A modellezésnél figyelembe vett eléggő veszélyes anyag mennyisége: 138240 kg.

Balesetek kialakulás: Ipari baleset, tüzeset vagy robbanás következtében súlyos vagy halálos sérülések, mérgezések elsősorban a létesítményen belül fordulhatnak elő.

Balesetek során kialakuló egészség-, esetleg környezetkárosító hatások:

Veszélyes anyagok környezetbe jutása esetén és veszélyes anyagok égésekor mérgező égési termékek keletkezhetnek, amelyek a szél és a domborzat sajátosságaitól függően távolabb is veszélyt jelenthetnek. Ezek közül a legveszélyesebbek:

Hidrogén-azid: Szintelen, kellemetlen szagú, maró hatású folyadék. Robbanásveszélyes és mérgező hatású. Nagyon instabil és reakcióképes, nagy mennyiségű anyag kiömlése esetén kémiai reakciók során egészségre káros nitrogénvegyületek és mérgező ammónia gáz fejlődhet.

Hidrogén-klorid: Szintelen, szúrós szagú, levegőnél nagyobb sűrűségű, mérgező gáz, vizes oldata a sósav. Halogéntartalmú oldószerek égése közben keletkezhet és a forró füstgázokkal a telephelytől nagyobb távolságra is eljuthat.

Balesetek kialakulása, hatások lehetséges területi eloszlása: Egy esetleges súlyos baleset következtében a kialakuló káros hatások a kiszabadulási ponttól maximálisan 750 m távolságban jelenthetnek veszélyt mérgezés miatt.

A bekövetkezett káreset következményeinek elhárításában a Sarpi-Dorog Kft. részéről létesítményi tűzoltósága vethető be.

VESZÉLYHELYZETI TEVÉKENYSÉG, AZ ELHÁRÍTÁSBAN ÉRINTETT FELELŐS SZEMÉLYEK, SZERVEZETEK, AZOK FELKÉSZÜLTSGE ÉS FELSZERELÉSE

A Sarpi-Dorog Kft. felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem hatósági engedéllyel rendelkezik. Tevékenysége során mind az üzem vezetői, mind dolgozói mindent megtesznek azért, hogy a rájuk vonatkozó előírásokat betartsák, ezáltal elkerüljék a súlyos balesetek kialakulását, valamint egy esetleges súlyos baleset bekövetkezése esetén beavatkozásukkal csökkentsék a káros hatásokat, megakadályozzák a további károk kialakulását. Ennek érdekében biztonsági intézkedéseket hoztak, jelző- és riasztó berendezéseket működtetnek, valamint kárelhárító felszereléseket rendszeresítettek.

Az üzem a rendszeres időközönként megtartott gyakorlatokkal naprakészen tartja, valamint fejleszti kárelhárító és mentő képességeit, ismereteit, dolgozóik folyamatos oktatásban részesülnek.

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv hatósági jogkörében eljárva a lakossági tájékoztató kiadványban szereplő felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem biztonsági dokumentációját megvizsgálta, és a rendszeres helyszíni ellenőrzések során vizsgálja **a védekezéshez szükséges erők és felszerelések rendelkezésre állását, a biztonsági előírások betartását az üzemenél.**

Az üzem üzemeltetői bemutatták a biztonsági dokumentációikban, minden tőlük elvárhatót megtettek a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzésére és a kialakult balesetek hatásainak mérséklésére. Az üzemeltetők a Katasztrófavédelem helyszínre érkezéséig az üzem belső védelmi tervében foglaltak szerint kötelesek eljárni.

Egy esetleges súlyos baleset kezelése érdekében az üzem belső erői és eszközei mellett Tokodaltáró külső védelmi tervében megjelölt szervezetek (pl. Tokodaltáró **Önkormányzat, Katasztrófavédelem, Rendőrség, Mentők stb.**) erői is részt vesznek. Ezen szervezetek

alaprendeltetésükből adódóan **rendelkeznek a szükséges ismeretekkel, eszközökkel és felszerelésekkel, valamint rendszeresen felkészítéseken és gyakorlatokon vesznek részt.** Ez a biztosítéka, hogy a veszélyelhárítás, a mentés és a kárfelszámolás feladatai szervezeten, összehangoltan és eredményesen kerüljenek végrehajtásra. A katasztrófavédelmi hatóság a

KÜLSŐ VÉDELMI TERV

jogszabályban meghatározott időközönként folytat le időszakos hatósági ellenőrzéseket.

A veszélyeztetett területen lévő emberek védelme érdekében a Dorogon található veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem területén esetlegesen bekövetkező súlyos baleset hatásainak csökkentésére külső védelmi terv készült.

A terv **részletesen tartalmazza a veszélyelhárítást, mentést irányító és végrehajtó feladatokat ellátó szervek feladatait, amelyek végrehajtására az érintett állomány felkészült, a végrehajtás feltételei biztosítottak.**

Főbb feladatok veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset során:

- kialakult **helyzet tisztázása,**
- a veszélyeztetés és a **veszélyeztetett terület** várható nagyságának megállapítása,
- a szükséges **értesítések,** valamint a tájékoztatások végrehajtása, amelyet az érintett üzem veszélyelhárításért felelős személyei végeznek, javaslatot téve a telephelyen kívül – az Önök biztonsága érdekében – foganatosítandó intézkedésekre.
- Az üzem és a Katasztrófavédelem által tett javaslatok alapján azonnali intézkedés történik a veszélyeztetett területen tartózkodó **lakosok riasztására,** a bevezetett lakosságvédelmi intézkedésekről történő **tájékoztatására.** Ezt a feladatot a lakossági riasztó eszközök, a helyszínrre érkező – hangosbemondóval rendelkező – rendőr járőr gépjárművek, valamint a Katasztrófavédelem gépjárművei hajtják végre. Szükség esetén a lakosok további részletes tájékoztatást a www.tokodaltaro.hu, a www.katasztrofavedelem.hu és a www.komarom.katasztrofavedelem.hu honlapokon kaphatnak.
- A **káros hatások csökkentésére irányuló feladatokat (veszélyelhárítás, kárfelszámolás)** az üzem dolgozói a Katasztrófavédelem állományával közösen hajtják végre. Ha a káros hatások csökkentése és a mentési feladatok zavartalanságának biztosítása indokolja a veszélyeztetett terület lezárását, akkor a szükséges forgalomeltereléseket és közúti lezárásokat a Rendőrség hajtja végre.

A veszélyelhárítási, mentési, és lakosságvédelmi feladatok irányítását a rendvédelmi szervek és Tokodaltárá polgármestere, vagy a Helyi Védelmi Bizottság, és annak katasztrófavédelmi munkacsoportja végzi, amelyben **tapasztalt szakemberek biztosítják a gyors és eredményes beavatkozást.**

Az egészségügyi ellátást igénylő személyek kimenekítését – a szükséges védőeszközök biztosítása mellett – a Katasztrófavédelem végzi, majd az egészségügyi ellátást a Mentők biztosítják.

A levegőben lévő veszélyes anyag koncentrációjának mérését a Katasztrófavédelem Mobil Laborja hajtja végre. Ezek a műszeres mérések biztosítják a döntéshozók és a mentésirányítók

számára a lakosságvédelmi rendszabályok bevezetése, fenntartása, vagy feloldása érdekében szükséges adatokat.

Kérjük, tartsák szem előtt, hogy csak a sikeres veszélyelhárítás, kárfelszámolás és az ezt követő kontrollmérések után történhet meg a bevezetett

HOGYAN ÉRTESÜLHET A VESZÉLYES ANYAGOKKAL KAPCSOLATOS SÚLYOS BALESET ESETÉN TEENDŐ FELADATAIRÓL?

lakosságvédelmi rendszabályok feloldása.

Tokodaltárón jelenleg egyféle riasztó rendszer van kiépítve, amelyek bemutatását a következő rész tartalmazza. Kérem, alaposan tanulmányozza át a következő fejezetet!

I. RIASZTÁS

Veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleset esetén **gépi sziréna** hangja vagy **hangosbemondó** riasztja a lakosságot. A sziréna jelek nem tájékoztatnak a veszély típusáról, a szükséges intézkedésekről, a védekezésre vonatkozó részletes információkról, ezért **kiegészítő utasításokat a hangosbemondóból, az internetről, a rádióból vagy a televízióból kaphat.**

120 másodperces folyamatos emelkedő és mélyülő szirénahang



2 perces emelkedő és mélyülő szirénahang



Jelentése: **KATASZTRÓFAVESZÉLY!**

120 másodpercig tartó, váltakozó hangmagasságú, folyamatos szirénahang jelzi a közvetlen veszélyt.

Fontos, hogy ha valaki ipari balesetet észlel – lát, hall vagy olyan szagokat érez, amelyek baleset bekövetkeztére utalhatnak – ne várjon a riasztásra, hanem haladéktalanul hajtsa végre és tartsa be a lakossági tájékoztató kiadványban szereplő magatartási szabályokat.

VESZÉLY ELMÚLT

2 x 30 másodperces folyamatos állandó hang, közte 30 másodperces szünettel



2 x 30 másodperces
folyamatos állandó hang
30 másodperces szünettel



Jelentése: **A VESZÉLY ELMÚLT!**

2 x 30 másodpercig tartó, egyenletes hangmagasságú szirénahang, a jelzések közötti 30

másodperces szünettel, amely jelzi a veszély elmúltát. Kiegészítő utasításokat a HANGOSBEMONDÓ közleményeiből kapja.

Veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetet követően a veszélyelhárítási feladatok végeztével **gépi sziréna** hangja vagy **hangosbemondó** tájékoztatja a lakosságot a veszély elmúltáról.

ELRENDELHETŐ LAKOSSÁGVÉDELMI MÓDSZEREK

A lakosság védelem alapvető módszerei:

1. **ELZÁRKÓZÁS:** abban az esetben alkalmazandó, amikor egy veszélyhelyzet váratlan eseményként következik be, és nincs elegendő idő a veszélyes terület elhagyására. Ilyen esetben a legcélravezetőbb védekezési mód a lakásban vagy épületben történő elzárkózás, kihasználva a falak és nyílászárók szigetelő képességét, valamint az építészeti megoldás statikus tulajdonságait.
2. **KITELEPÍTÉS:** a lakosság és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak veszélyeztetett területről történő a veszélyelhárítási tervben meghatározottak szerinti kivonása és befogadó helyen történő átmeneti jellegű elhelyezése.
3. **KIMENEKÍTÉS:** közvetlen életveszély esetében a lakosság veszélyeztetett területről történő azonnali kivonása.

A veszélyes anyagok által okozott balesetek esetén gyors és megfelelő védekezés szükséges a személyes biztonság érdekében. Mint minden veszélyhelyzetben, a veszélyes zóna elhagyása alapvetően a legjobb védekezés. Ez azonban a balesetek bekövetkezésének kiszámíthatatlansága és gyors lefolyása miatt gyakran nem járható út. A hatóságok a sűrűn lakott területek elhagyását nem ajánlják a másodlagos hatások miatt. Egy ilyen helyzetben a saját lakásban történő védekezésre való felkészülés és a helyes magatartási szabályok betartása a legjobb megoldás.

A kialakult helyzet függvényében a lakosság biztonsága érdekében **a Katasztrófavédelem és a polgármester az üzemtől kapott tájékoztatás alapján dönt arról, hogy a lakosság védelme érdekében milyen lakosságvédelmi intézkedéseket (kitelepítést, kimenekítést vagy elzárkózást) rendel el.**

Annak érdekében, hogy előre felkészülhessenek, összegyűjtöttük a riasztást követő helyes magatartási formákat, amelyeket a következő oldalon talál.

AZ ÖN FELADATAI VESZÉLYES ANYAGOKKAL KAPCSOLATOS SÚLYOS BALESET ESETÉN

- ! Tanulmányozzák a lakossági tájékoztató kiadványt, tárolják olyan helyen, ahol szükség esetén könnyen hozzáférhető!**
- ! Beszéljék meg családtagjaikkal a veszélyhelyzet esetén teendőket, pontosítsák a lakás elhagyása (kiteleptetés, kimenekítés) esetén végrehajtandó teendőket!**
- ! Készüljenek fel arra, hogy ha nem otthon éri Önöket a katasztrófariasztás, akkor a veszély elmúltáig a veszélykörzetbe nem mehetnek be!**
- ! Tartsák be a veszélyhelyzeti tájékoztatásban elhangzó intézkedéseket a saját és mások biztonsága érdekében!**
- ! Készítsék fel lakásukat az elzárkóztatás végrehajtására, fordítsanak mindig nagy gondot a nyílászárók szigetelésére. Az épületek nyílászáróit zárják be, a szellőztető berendezéseket kapcsolják ki!**
- ! Ne maradjon kint, kerülje az érintkezést a mérgező felhővel, amennyire csak lehet. Ha a szabadba ki kell mennie, takarja el az arcát és a száját nedves törülközővel vagy használjon filteres védőmaszkot!**
- ! Figyeljék a „katasztrófaveszély” jelzés elhangzása után a hangosbemondó, az internet és a rádió tájékoztatásait, közleményeit, ugyanis a fontos információkat közölni fogják!**
- ! Keressenek védelmet az épület belső helyiségeiben, ha elzárkóztatást rendelnek el!**
- ! Szüntessék meg a nyílt láng használatát vagy a szikraképződéssel járó tevékenységet!**
- ! Húzódjanak el az ablaktól, amennyiben detonáció hangjának gyanúja merül fel!**
- ! Védekezzenek a lehulló tárgyak, a repülő üvegszilánkok ellen robbanás bekövetkezésekor!**
- ! Biztonságosan állítsák le gépjárművüket, ha gépjárművel közlekednek, miközben meghallják a riasztást!**
- ! Cselekedjenek vezetőjük intézkedései alapján, ha a riasztás a munkahelyükön éri!**
- ! Nyújtsanak segítséget a környezetükben található személyeknek!**
- ! Értesítsék a Mentőket a 112-es vagy 104-es segélyhívón, ha a közelükben valaki rosszul lett és sürgős orvosi ellátásra szorul, majd türelmesen várják a mentést végrehajtó állomány megérkezését!**

A veszélyelhárítási és mentési munkák ideje alatt – ha szükséges – **gyülekezési pontokat állítunk fel, ahonnan a kijelölt elhelyezési helyekre szállítjuk a lakosságot.**

A katasztrófavédelmi hatóság a jogszabályban meghatározott időközönként folytat le időszakos hatósági ellenőrzéseket. Az utolsó hatósági ellenőrzések időpontjának dátumát a komarom.ugyfelszolgalat@katved.gov.hu címen vagy a +36 34 512-070 telefonszámon tudja megérdeklődni.

KÉRJÜK, FORDÍTSANAK FOKOZOTT FIGYELMET A FENTIEK BETARTÁSÁRA!

Kérjük, vegyék figyelembe, hogy egy esetleges súlyos baleset esetén a védekezés csak akkor lehet eredményes, ha a „lakossági tájékoztató kiadványban” leírt és a hatóságok által közölt szabályokat betartják, annak végrehajtásában segítik az arra rászorulókat.

TÁJÉKOZTATÓ SZERVEZETEK

Az alábbi táblázatban találják azokat a szervezeteket, amelyek egy esetleges káresemény során tájékoztatást nyújthatnak a közvélemény számára.

BM OKF Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság:	www.katasztrofavedelem.hu Tel.: 469-4100
Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság:	www.komarom.katasztrofavedelem.hu Tel.: 34/512-070
Tokodaltáró Önkormányzata:	www.tokodaltaro.hu Tel.: 33/505-635

KÖZPONTI SEGÉLYHÍVÓ: 112